UMEÅ KOMMUN

Sammanträdesprotokoll

2026-11-17

Valnämnden

Tid:	**Tisdagen den 17 november 2026 kl. 08:30-11:00**
Plats:	**Esplanaden, Länken, Stadshuset**
Beslutande:	Håkan Johansson (S), ordförande Kjerstin Widman (M), vice ordförande Lina Farhat (S) tjänstgörande ersättare för Ewa Ögren (S) Lars Jansson (S) Rebecca Lagerstedt (V) Fredrik Rönn (C) Mats Nilsson (L)
Övriga deltagare:	Se sidan två
Utses att justera:	Kjerstin Widman (M)

Sekreterare: ..... §§ 42-48
Marie Sandström

Ordförande: .....
Håkan Johansson

Justerare: .....
Kjerstin Widman

BEVIS

Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag

Organ:	Valnämnden
Sammanträdesdatum:	2026-11-17

Anslaget har satts upp:

Anslaget tas ner:
Förvaringsplats:

Underskrift: .....
Therese Stellén

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare
Lena Jonsson (S)
Lena Andersson (M)
Johannes Nilsson (V)
Helén Edlund (KD)

Tjänstemän
Magnus Håkansson, controller §43
Marie Sandström
Tordleif Hansson
Carina Frohm Larsson
Peder Halläng
Fredrik Åberg §48

Beslutsärende

§ 42

Diarienr: VN-2026/00044

Datum för digital justering av dagens protokoll

Beslut

Valnämnden beslutar
att digital justering av dagens protokoll sker senast den 19 november 2026.

Ärendebeskrivning

Att digital justering av dagens protokoll sker senast den 19 november 2026.

Beredningsansvariga

Marie Sandström

§ 43

Diarienr: VN-2026/00045

Valnämndens verksamhetsplan och budget för 2027

Beslut

Valnämnden beslutar
att fastställa verksamhetsplan och budget för 2027.

Ärendebeskrivning

För valnämndens verksamhet är 2027 ett mellanår. Verksamhetsplanen kommer bland annat att präglas av den uppföljning som gjorts efter valet hösten 2026.

Nästa ordinarie val är valet till Europaparlamentet våren 2029. Avsikten är att nämnden under året kan fatta några inriktningsbeslut inför det valet. Det är nödvändigt med tanke på den relativt långa planerings- och förberedelsetiden för vissa av valnämndens ansvarsområden.

Valkansliets grundbemanning är fyra personer och nämndens budget är anpassad till detta.

Beslutsunderlag

Valnämndens verksamhetsplan och budget för 2027

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Magnus Håkansson
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se
Ange diarienummer KS-2026/00521

§ 44
Diarienr: VN-2026/00046

Valnämndens riskanalys och internkontrollplan för 2027

Beslut

Valnämnden beslutar
att fastställa riskanalys och internkontrollplan för 2027

Ärendebeskrivning

För valnämnden kommer 2027 att vara ett mellanår utan ordinarie val. Riskanalysen visar trots detta stora likheter med ett valår.

Risken för extraval, alternativt omval, måste alltid tas i beaktande. Det gäller även det faktum att samtliga medarbetare inom valkansliet måste betraktas som nyckelpersoner. Dessa kontrollområden bedöms innehålla de största identifierade riskerna inom valnämndens verksamhetsområde. Även verksamhetslokalen behöver nämnas som en punkt i riskanalysen på grund av dess strategiska betydelse. Fyra riskområden behandlar olika säkerhetsaspekter som rör valnämnden.

Slutligen finns även lokalfrågor som rör val- och röstningslokaler samt bristandesamverkan mellan kommunens verksamheter med som två kontrollområden.

Beslutsunderlag

Valnämndens riskanalys och internkontrollplan för 2027

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till

ksdiarum@umea.se
Ange diarienummer KS-2026/00521.

§ 45
Diarienr: VN-2026/00047

Svar på Motion 20/2026: Förbättra röstningen i Umeå kommun under val; Joline Göttfert (M)

Beslut

Valnämnden föreslår kommunfullmäktige
att bifalla motionen

Ärendebeskrivning

Joline Göttfert (M) har lämnat in en motion om att förbättra röstningen i Umeå kommun.

Motionären menar att dagens ineffektiva system, där partierna själva måste köra ut namnvalsedlar till vallokaler, behöver förändras. Det innebär merarbete för såväl de politiska partierna som röstmottagarna. Under valet 2026 i Umeå var det mycket långa köer, både under förtidsröstningen och på valdagen. Mest köer var det vid Norrlands universitetssjukhus men det var även köer på andra förtidsröstningslokaler i kommunen, framför allt dagarna före valdagen. Under valdagen var det köer vid nästan samtliga vallokaler och det behöver göras ett omtag för att få bort köerna.

Tidigare har partiföreträdare kunnat passera eventuella köer för att fylla på namnvalsedlar eller kontrollera att det finns valsedlar i båsen. Det här valet har partierna ofta behövt stå i kö för att göra detta. Det bör tydliggöras att partiernas företrädare då inte ska behöva stå i en eventuell kö.

Yttrande

Central distribution av namnvalsedlar

Det finns klara fördelar med central distribution av namnvalsedlar. En fördel skulle vara att namnvalsedlarna skulle finnas med i det material som körs ut till vallokalerna och röstningslokalerna i förväg. Det innebär att de flesta valsedlarna skulle finnas utlagda i valsedelsställen när röstningen börjar under såväl förtidsröstningen som på valdagen. Stressen för röstmottagarna minskar och partiföreträdare behöver inte besöka samtliga röstmottagningsställen för att leverera namnvalsedlar. Det förutsätter att

valkansliet sätter en stopptid när partierna ska leverera sina namnvalsedlar.

Stopptiden måste sättas så att det blir möjligt att sortera och packa namnvalsedlarna i rimlig tid innan valmaterialet körs ut.

En nackdel är att det beroende på stopptid kan krävas stora resurser hos valkansliet när namnvalsedlarna kommer valkansliet till handa. Arbetsmängden är redan stor strax innan förtidsröstningen börjar och kommer med central distribution att öka ytterligare. Det kommer troligen att behövas mer resurser i detta tidskritiska läge.

Valsedelskommittén har i januari 2026 lämnat sitt delbetänkande 710 miljoner skäl till reformer (SOU 2026:2). Där finns flera förslag som kan komma att påverka valadministrationen betydligt. Ett förslag är att partivalsedlarna försvinner. Det kommer enbart att finnas blanka valsedlar samt namnvalsedlar som byter namn till kandidatvalsedlar. Dessutom föreslås valadministrationen ensam få ansvaret för distribution av valsedlar. Tillsammans med de ökade kraven för att ett parti ska få delta med kandidatvalsedlar kommer antalet valsedlar att minska om förslagen genomförs.

Det ligger således i resans riktning att valadministrationen tar över ansvaret för distributionen av alla valsedlar. Oavsett vad som händer med valsedelskommitténs slutgiltiga förslag menar valnämnden att ansvaret för valsedelsdistributionen bör läggas över på valadministrationen.

<u>Fler förtidsröstningslokaler i närheten av Norrlands universitetssjukhus och Umeå universitet</u>
Antalet väljare som förtidsröstar i lokalen i Norrlands universitetssjukhus har alltid varit högt. Att hitta lämpliga lokaler inom sjukhuset och närområdet har däremot varit svårt. Lokalen ska kunna vara öppna hela dagen och under hela förtidsröstningsperioden. Även kapaciteten ska vägas in i bedömningen.
Valnämnden har alltid haft god service och erbjudit möjlighet att skriva ut röstkort på plats när regeln om att väljaren måste ha med sig sitt röstkort fanns. Det lockade många spontanväljare som passerade

förtidsröstningslokalen. Det är också den lokal i Umeå som har störst andel väljare från andra kommuner.

Att anordna förtidsröstning inom sjukhus- och universitetsområdet är en angelägenhet för hela regionen och mer än så. Kapaciteten i form av valsedelsbord och mottagningsbord var vid höstens val densamma som vid valet 2022.

Valnämnden har bytt lokaler inom området vid flera tillfällen i dialog med Region Västerbotten och avser att undersöka lokalalternativ inom området inför kommande val men framför allt fokusera på att öka kapaciteten i lokalen/lokalerna.

Göra förändringar som innebär att röstningsförfarandet går snabbare för att minska risken för köer
Det är svårt för valnämnden att på egen hand helt ut påverka tiden för själva röstningsförfarandet. Det finns parametrar som står utanför valnämndens kontroll som inverkar på tiden det tar för väljaren att rösta.

Valnämnden kommer däremot att se över kapaciteten och flödena i alla röstmottagningsställen inför kommande val för att på så sätt minska risken för köbildning.

Låta partiföreträdare passera en eventuell kö när syftet är att observera och kontrollera förhållandena i vallokalen
Valnämnden kommer inför kommande val att utarbeta en tydlig rutin för hur partiföreträdare på ett bra sätt ska kunna besöka val- och röstningslokaler utan att störa eller fördröja väljarnas röstningsförfarande. Det är särskilt viktigt med tanke på ett ökat antal deltagande partier och därmed ökat antal partiföreträdare.

Valnämndens beslutsordning

Yrkande Håkan Johansson (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag

Kjerstin Widman (M), Rebecca Lagerstedt (V), Fredrik Rönn (C) och Mats Nilsson (L) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns
Bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen.
Ordförande finner att nämnden bifaller tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Votering begärd och ska genomföras
En ja-röst innebär bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut och en nej röst innebär bifall till motionen.
Resultat av voteringen Ja 3 Nej 4 Avstår 0

Ledamöter	Närvarande	Ja	Nej	Avstår
Håkan Johansson (S)	x	x		
Kjerstin Widman (M)	x		x	
Lina Farhat (S)	x	x		
Lars Jansson (S)	x	x		
Rebecca Lagerstedt (V)	x		x	
Fredrik Rönn (C)	x		x	
Mats Nilsson (L)	x		x	

Ordföranden finner att nämnden bifaller motionen.

Reservation
Håkan Johansson (S), Lina Farhat (S) och Lars Jansson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutsunderlag
Motion 20/2026: Förbättra röstningen i Umeå kommun under val; Joline Göttfert (M)

Beredningsansvariga
Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till
ksdiarium@umea.se
Märk ämnesraden med diarienummer: KS-2026/00884.

§ 46

Diarienr: VN-2026/00048

Svar på Motion 21/2026: Mobil förtidsröstning – rösta på Bokbussen; Maria Lindvall (-) (L)

Beslut

Valnämnden föreslår kommunfullmäktige
att avslå motionen

Ärendebeskrivning

Maria Lindvall (-) (L) har lämnat in en motion om att inrätta en mobil röstningslokal inför valet till Europaparlamentet 2029 och de allmänna valen 2030 och att den mobila röstningslokalen placeras i bibliotekens bokbuss.

Motionären vill erbjuda invånarna möjlighet att förtidsrösta på bokbussen. Människor kan många gånger ha långt eller väldigt långt till lokaler där de kan förtidsrösta eller till sin vallokal där de kan rösta på valdagen. Förutom att bokbussen kör till områden där det är långt till närmaste bibliotek menar motionären också att den samtidigt når personer som kanske inte har möjlighet att besöka röstningslokaler i stan. Dessutom lyfts en miljöaspekt och den tekniska utvecklingen som ytterligare perspektiv.

Yttrande

Det är ett relativt omfattande arbete att plocka fram valsedlar och valkuvert till väljarna, ordna en avskärmad plats, samt förbereda det material som röstmottagarna behöver för att ta emot och registrera rösterna för att slutligen säkerställa förvaringen av rösterna. Det gäller särskilt om bussen även ska användas för andra ändamål än enbart röstning. Endast en väljare åt gången torde kunna göra i ordning sin röst i det begränsade utrymme som bokbussen erbjuder.

Enligt bokbussens tidtabell är stoppen korta, ofta 20–40 minuter och ibland längre. Det innebär att få väljare skulle få möjlighet att rösta om inte tidtabellen görs om under valperioden.

Väljare som har kommit till bokbussen under ett hållplatsstopp ska ges möjlighet att rösta enligt regeln om att den som kommit till ett röstmottagningsställe i tid ska få avlägga sin röst. Med tanke på den begränsade kapaciteten i bokbussen innebär det att det snabbt kan bli förseningar i bokbussens tidtabell och att den annonserade tiden för röstning förskjuts. Det talar emot att ordna förtidsröstning i bokbussen.

Den tekniska utvecklingen som motionären framhåller har så här långt inneburit ett moderniserat sätt att förtidsrösta genom att skanna legitimation och fönsterkuvert för förtidsröst för att förenkla sorteringen av förtidsrösterna. Det kräver tillgång till internet. I övrigt går röstningen till på samma sätt som tidigare.

Motionären har rätt i att många väljare kan ha relativt långt till sin vallokal och även till närmaste lokal för att förtidsrösta. Inför RKR-valet 2026 beslutade valnämnden därför att utöka såväl antalet lokaler för förtidsröstning utanför tätorterna Umeå, Holmsund, Hörnefors och Sävar som öppettiderna för dessa lokaler. Vid höstens val ordnades förtidsröstning på 12 platser utanför nämnda tätorter samt på Holmön.

I dessa lokaler togs det emot 1500 förtidsröster. Valnämnden menar att detta slagit väl ut och planerar att fortsätta att erbjuda goda möjligheter att förtidsrösta för de invånare som bor utanför de största tätorterna.

Valnämnden anser att bokbussen inte är något bra alternativ för att ta emot förtidsröster. Det är effektivare att ordna förtidsröstning i orter på landsbygden under fasta tider precis som nämnden gör nu. Den kapaciteten kan dessutom byggas ut ytterligare inför kommande val.

Erfarenheter från andra kommuner talar i samma riktning. Uppsala valde exempelvis att i stället för bokbussen specialinreda en annan buss för att kunna erbjuda en mobil förtidsröstningslokal. På så sätt har man kunnat ha längre stopp och även bättre plats för det material som behövs för att

kunna utrusta en förtidsröstningslokal på rätt sätt. Där menade man att bokbussen inte kunnat tillgodose behoven för både väljare och låntagare. Även Borås har använt en specialinredd buss som en mobil förtidsröstningslokal.

Valnämnden anser att en mobil röstningslokal kan vara ett komplement till övriga förtidsröstningslokaler men inte om den kombineras med någon annan verksamhet. Där delar nämnden uppfattning med Uppsala och Borås kommuner.

Avslutningsvis menar valnämnden att motionärens intentioner kan infrias på annat sätt än att använda bokbussen som förtidsröstningslokal. Själva röstningsprocessen är dessutom omgärdad av ett regelverk som inte minst kräver såväl utrymme som tid för att fungera väl.

Väljare som inte kan ta sig till en vallokal eller en lokal för förtidsröstning på grund av ålder, funktionsnedsättning eller sjukdom kan dessutom beställa ambulerande röstmottagning vilket innebär att väljaren kan få rösta i sitt eget hem under överinseende av två röstmottagare.

Valnämndens beslutsordning

Yrkande
Håkan Johansson (S) bifall till tjänsteskrivelsens förslag
Mats Nilsson (L) – bifall till motionen

Propositionsordning som godkänns
Bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen.

Ordförande finner att nämnden bifaller tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Reservation
Mats Nilsson (L) reserverar sig mot beslutet till förmån för bifall till motionen.

Beslutsunderlag

Motion 21/2026: Mobil förtidsröstning – rösta på Bokbussen; Maria Lindvall (-) (L)

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se
Märk ämnesraden med diarienummer: KS-2026/00885.

§ 47
Diarienr: VN-2026/00049

Valnämndens sammanträden 2027

Beslut

Valnämnden beslutar
att fastställa förslaget till mötestider för 2027

Ärendebeskrivning

Valnämnden har att fastställa mötesdatum för 2027. Förslag på mötesdatum och mötestider:

Tisdagen den 16 februari kl 08.30-12.00, Esplanaden
Onsdagen den 10 mars kl 08.30-12.00, Ryttargången
Tisdagen den 18 maj kl 08.30-12.00, Saluten
Tisdagen den 21 september kl 08.30-12.00, Saluten
Onsdagen den 17 november, kl 08.30-12.00, Ryttargången

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se
kommunikation@umea.se

Informationsärende

§ 48

Diarienr: VN-2026/00002

Informationsärenden Valnämnden 17 november 2026

Beslut

Valnämnden beslutar
att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Enkät röstmottagare
Återrapport rekrytering
Rapport från besök av Valmyndigheten 16 oktober
Återrapport från arbetet med utvärdering av valets genomförande
KSNAU beslut – Förslag Policy Cirkulär Ekonomi
KSNAU beslut – Komplettering av Anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2026
INBJUDAN – Klimatredo Umeå – samverkansforum för klimatanpassning och framtidssäkring 26 januari 2027

Beslutsunderlag

KSNAU beslut – Förslag Policy Cirkulär Ekonomi
KSNAU beslut – Komplettering av Anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2026
INBJUDAN – Klimatredo Umeå – samverkansforum för klimatanpassning och framtidssäkring 26 januari 2027

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Tordleif Hansson
Carina Frohm Larsson
Peder Halläng
Fredrik Åberg

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: https://validate.signport.se/

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.

Underskrift 1

Namn: Kerstin Elisabet Widman
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2026-11-18 08:58:44 GMT+01:00
Transaktions-ID: 646f012f4fae435ebb2bb726710fa2c3

Underskrift 2

Namn: HÅKAN JOHANSSON
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2026-11-18 10:53:13 GMT+01:00
Transaktions-ID: 5586d5355cc24d38b19c3ab8e57b378b

Underskrift 3

Namn: Marie Sandström
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2026-11-18 15:10:30 GMT+01:00
Transaktions-ID: 2ad9d8208ec14ed09b2bc078f3065309

Underskrift 4

Namn: Therese Stellén
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2026-11-18 15:18:03 GMT+01:00
Transaktions-ID: 952a89fa3aa04d1ab1b644d5978bd3ad